

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Кафедра педагогіки та суспільних наук

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Філософія науки і методи наукових досліджень»

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	D3 Менеджмент
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Кваліфікація	Доктор філософії (PhD)

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Усанова Людмила Анатоліївна
к.філос.н., доцент
доцент кафедри педагогіки та суспільних наук

Контактний телефон	+38-068-155-80-46
Електронна адреса	pochta.usanov@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.culture.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	надання знань та навичок з філософії, як світогляду людини, що визначає загальне ставлення людини до цього світу крізь розуміння базових проблем буття.
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; написання есе Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Філософське розуміння професійної проблематики та опанування принципів їх осмислення, світорозуміння в контексті професійних задач та самоусвідомлення у фахових горизонтах.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПРН 05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці	ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері управління і адміністрування та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики ЗК 01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
	принципів професійної етики та академічної доброчесності. СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямах

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 1. Особливості філософського та наукового світогляду.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати реферат на тему «Формування наукового світогляду».
Тема 2. Міфологія і наука від давніх часів до сучасності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати доповідь на тему «Міфологічність науковості. Структура і функції міфу».
Тема 3. Генезис та еволюція науки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати реферат на тему: «Утопічні проекти як умова наукового прогресу».
Тема 4. Наука як соціальний інститут. Соціологія та культурологія науки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати доповідь на тему: «Наукове співтовариство і науковий етос»
Тема 5. Соціокультурна детермінація наукового та технологічного знання (економічні науки)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; написання есе	Підготувати реферат на тему: «Місце й роль суто раціоналістичних та інтуїтивістських моментів наукового пошуку» Есе на тему: «Історичні корені та сучасна актуальність моєї наукової роботи».
Тема 6. Логіка й методологія науки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати реферат на тему: «Проблема зовнішньої та внутрішньої наукової демаркації. Міждисциплінарність»
Тема 7. Гносеологія та епістемологія	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати доповідь на тему: «Методи структуралізму в менеджменті».
Тема 8. Онтологія науки	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати доповідь на тему: «Онтологічні аспекти економічних наук на перетині з іншими дисциплінарними підходами»
Тема 9. Еволюційна епістемологія (динаміка та закономірності зростання наукового знання)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи	Підготувати доповідь на тему: «Наукові революції Куна та еволюція науки в концепції Тулміна»
Тема 10. Філософія науково-технічного розвитку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; написання есе	Підготувати доповідь на тему: «Методологічні трансформації в контексті інформаційних технологій». Есе на тему: «Філософські засади і методологія моєї наукової роботи»

Інформаційні джерела

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку / Міжнарод благод. Фонд «Міжнарод. фонд дослідж. Лєвіт. Політики»; за ред Т.В. Фінікова, А.С. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
2. Гіпотетико-дедуктивний метод. Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. К.: Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2020. 742 с.

3. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки : підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 223 с.
4. Добронравова І. С. Практична філософія науки - Practical philosophy of science: [зб. наук. пр.]. Київ; Суми: Університетська книга, 2017. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/bibli/Ddr-phil-2017.pdf>
5. Кремень В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / Кремень В. Г., Ільїн В. В. – К.: Книга, 2005. – 528 с.
6. Кузь О.М., Чешко В.Ф. Філософія науки: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. <http://www.repsity.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/17865/3/2017%20-%20%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%20%D0%9E%20%D0%9D%2C%20%D0%A7%D0%B5%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%92%20%D0%A4.pdf>
7. Мельник В.П. Філософія. Наука. Техніка. Методолого-світоглядний аналіз. Львів: Видавн. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. 592 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / За ред. І. С. Добронравової, О. В. Руденко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/bibli/Method.pdf>
9. Назарук М.М. Соціальна екологія: взаємодія суспільства і природи. Навч. посібн. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2013. 348с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
11. Петінова О. Б. Філософія науки: навч. посіб. Одеса, 2018. https://unisprtd.edu.ua/sites/default/files/vseDcumentifilsiya_ta_metdigiya_nauku.pdf
12. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2016. <https://vlp.cm.ua/nde/15148>
13. Петрушенко В.Л. Філософія і методологія науки. Львів: Вид-во Львівськ.політехніки, 2016. 132 с.
14. Самардак М.М. Філософія науки. Напрями, теми, концепції – Х.: Парапан, 2014. - <http://arhe.cm.ua/prduct/flsfja-nauki-naprjamitemi-kncerc/>
15. Семенюк Е.П., Мельник В.П. Філософія сучасної науки і техніки. Підручн. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 306 с.
16. Семенюк Е.С. Філософія сучасної науки і техніки: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2017. <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilvepdf-cmpressed.pdf>
17. Стежко З.В., Стежко Г.П. та ін. Філософія в короткому викладі. Кропивницький: Вид. 2-е, доп., 2020, - <http://www.samprdav.cm/bks/sell/100460-filsiia-v-krtkmu-vikladiz>
18. Ханстантинов В. О. Філософія науки: Курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. http://dspace.mnau.edu.ua/jsru/bitstream/123456789/2176/1/Filsiya_nauku_kurs_lektsiy.pdf
19. Штанько В.І. Філософія і методологія сучасної науки. Підручник Харків: ХНУРЕ, 2017. – <http://penarchive.nure.ua/handle/document/7072>
20. Н. Scientific Method. The Stanfrd Encyclopedia f Philsphy 2016. - <http://plat.stanfrd.edu/archives/sum2016/entries/scientific-method>
21. Wagenknecht S. Empirical Philsphy f Science: Intrducing Qual-itative Methdsint Philsphy f Science. Empirical Philsphy fScience. N.-Y.: SpringerInternatinal Publishing. 2015. Pages 1-10 <https://www.springer.cm/gp/bk/9783319185996>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс _ <http://www2.el.puet.edu.ua/asp/course/view.php?id=24>;

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/04/poloz-por-pidgotov-phd.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-zapob-akad-plagiat.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyly-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен ПУЕТ <https://puet.edu.ua/other-divisions/studentykyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): захист домашнього завдання (10 балів); обговорення матеріалу занять (5 бали); завдання самостійної роботи (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): захист домашнього завдання (10 балів); обговорення матеріалу занять (5 бали); завдання самостійної роботи (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен (40 балів)	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни